

O škodljivi programski opremi in protivirusnih programih

Škodljiva programska koda so po domače programi, ki pri uporabniku povzročajo škodo. Škodljivi programi lahko brišejo datoteke, spreminjajo nastavitve računalnika, upočasnijo računalnik ali internetno povezavo, internetno povezavo lahko tudi prekinejo, ukradejo gesla in druge pomembne podatke, tudi recimo digitalna potrdila, vzpostavijo t.i. »stranska vrata«, s pomočjo katerih lahko nepridiprav kadarkoli prevzame nadzor nad našim računalnikom in še mnogo več. Če se na računalnik namesti škodljiv program je tako, kot če bi nepridiprav dobesedno sedel za našim računalnikom in imel nad njim popolni nadzor.

Tega pa nočemo, mar ne?

Uporaba protivirusnega programa je NUJNA.

Da bi po Internetu deskali karseda varno potrebujemo:

- Operacijski sistem z najsodobnejšimi popravki (Windows XP SP2, Linux, Apple Mac OS X).
- Vključen in nastavljen požarni zid (angl. Firewall), recimo ZoneAlarm.
- Nameščen in nastavljen ter posodobljen protivirusni program (Norman, AVG, NOD32 ipd.).
- Nameščene in posodobljene protivohunske programe (Ad-Aware, Spybot search & Destroy).
- Znanje in previdnost, da ne odpiramo e-poštnih priponk od neznanih pošiljateljev ali klikamo na neznane in sumljive spletne povezave.

Nekaj najpogostejših protivirusnih programov:

Norman, www.norman.si

Norton, www.symantec.com

Kaspersky, www.kaspersky.com

McAfee, www.mcafee.com

AVG, www.grisoft.com

Panda, www.iberia.si

Bitdefender, www.bitdefender.com

NOD32, www.nod32.si

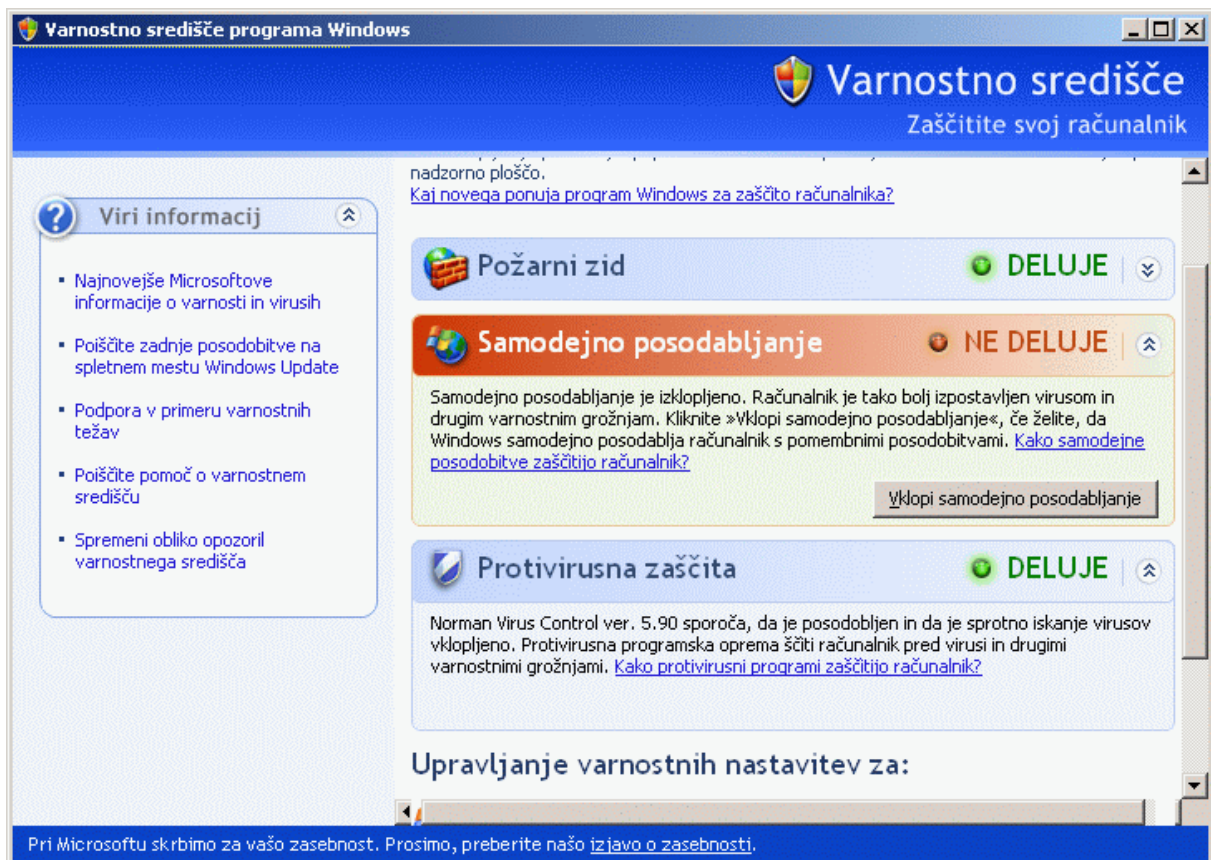
Kako ugotovim, kateri protivirusni program je nameščen?

Imaš več možnosti in pogledali si bomo kar tri 😊.

1. Klikneš na **Start/Vsi Programi** in preiščeš programske skupine na znane programe ...

2. Greš v Nadzorno ploščo in pregledaš nastavitve v varnostnem središču. Klikni na **Start/Nadzorna plošča/Varnostno središče**. V sklopu **Protivirusna zaščita** se izpiše ime in inačica protivirusnega programa. V našem primeru je nameščen program Norman inačice 5.90.

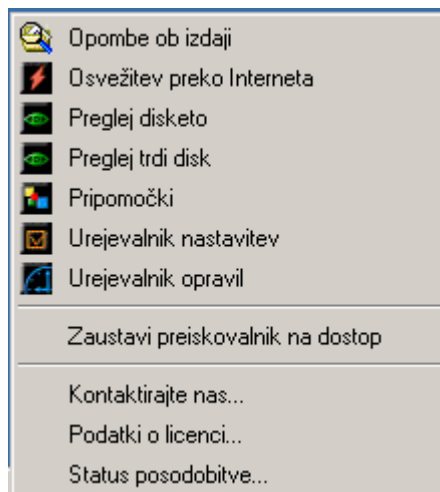
3. V desnem spodnjem desnem delu vmesnika Windows XP se na t.i. **opravilni vrstici** nahajajo ikone aktivnih programov. Če miško zadržiš nad ikonami (in ne klikneš nanje), se izpiše namig z imenom programa. Odkrijemo črko N in za njo se skriva program Norman.

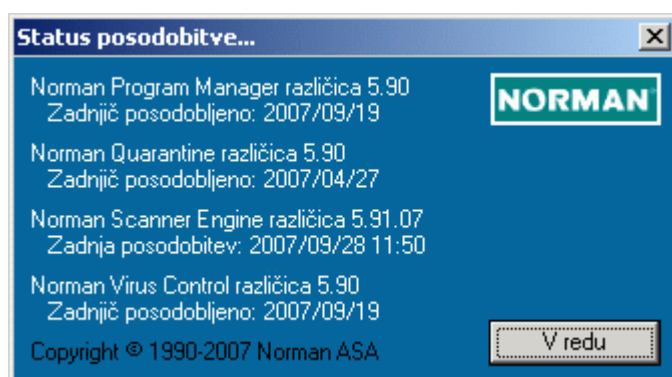
Kako preverim, če je protivirusni program posodobljen?

Samo posodobljen protivirusni program odkrije tudi najnovejše viruse, črve in trojanske konje.

Z desnim gumbom miške klikni na ikono programa in odprl se bo priročni meni,

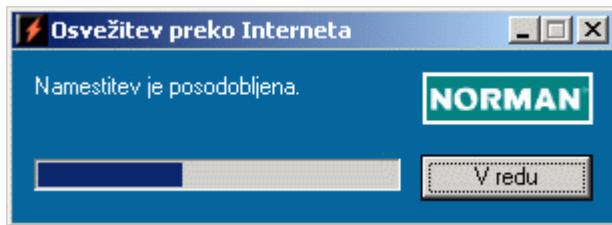
v katerem izbereš **Status posodobitve ...**

In potem preveriš, glede na trenutni datum, ali je posodobljen.

Za vsak slučaj opravi še t.i. **»ročno posodobitev«**. Ponovno z desnim gumbom miške klikni na ikono programa, da se odpre priročni meni. Sedaj izbereš **»Osvežitev preko Interneta«**. Na vprašanje, ali želiš prenesti XY MB podatkov odgovori kar z da. Po prenosu bo program potreboval še nekaj časa, da se nastavi. Priporočljiv je tudi ponovni zagon računalnika.

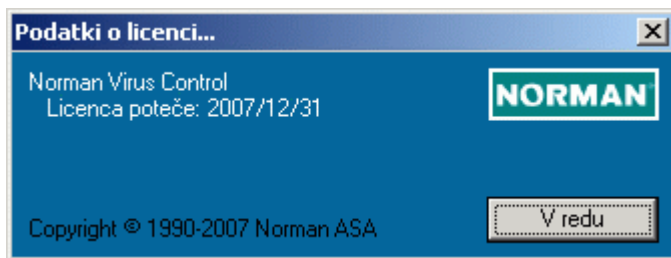
Če pa je program že od prej posodobljen pa dobiš spodnje sporočilce 😊

Do kdaj se bo protivirusni program posodabljal?

Ponavadi se posodablja eno leto od trenutka prve namestitve in registracije, po enem letu je potrebno licenco proti plačilu nekaj € podaljšati, sicer se protivirusni program ne posodablja več. To pomeni, da nismo več zaščiteni pred najsodobnejšimi virusi, ki se pa »rojevajo« prav vsak dan 😞

Iz priročnega menija izbereš **Podatki o licenci ...** in izveš sledeče.

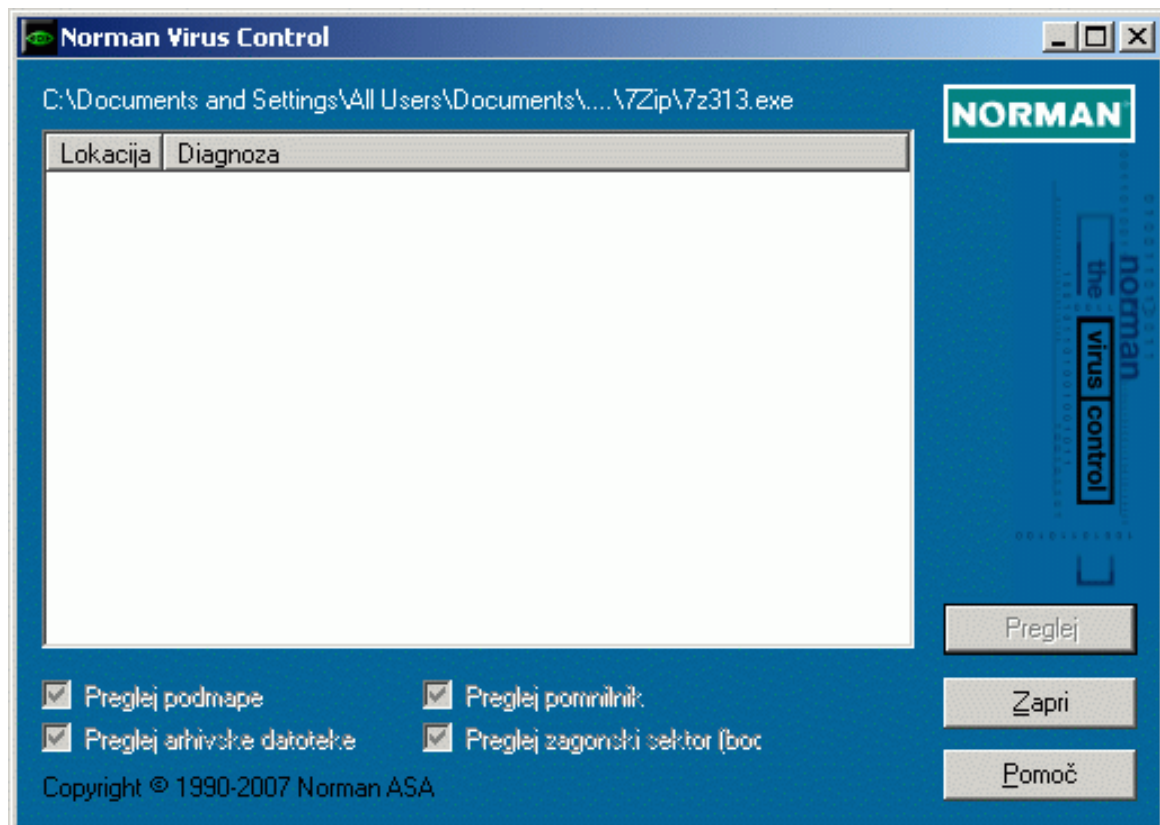

Vsi učenci, dijaki in študentje, ter učitelji in profesorji si lahko z naslova www.norman.si brezplačno prenesejo in namestijo opisani program Norman, registrirajo se pa na spletnem naslovu:

<http://www.norman.si/default.asp?mlD=partnerji&plD=mss>

Vse lepo in prav, vendar kako sedaj zaženem program in preverim, ali je računalnik okužen?

Nič lažega ... Iz priročnega menija izberi **Preglej trdi disk** in program se zažene. Če je okno programa pomanjšano ga kar povečaj, da boš videl napredek. Program je zelo priden 😊 in preveri prav vse datoteke na trdem disku, tudi najbolj skrite. Pregleda tako stisnjene datoteke (.ZIP, .RAR), kot tudi stanje pomnilnika in zagonskega sektorja trdega diska.

Drži pesti, da program ne odkrije okužbe z virusom 😊

Če pa le odkrije okužbo, prenehaj uporabljati računalnik in sporoči staršem. Oni bodo ocenili kako naprej. Ne pozabi, da je lahko na računalniku za starše precej POMEMBNIH datotek, morda celo službene. Nestrokovno odstranjevanje okužbe lahko naredi precej škode 😞

Postopek »čiščenja« je lahko precej zamuden in zapleten ter presega namen prikaza.

Veliko informacij o računalniški varnosti dobiš na naslovu www.safe.si.